

- ชื่อวิทยานิพนธ์** : การบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีดำรงจตุรสารำโรงใต้
อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
- ผู้วิจัย** : นางสาวภา คล่องกระแสนธิ์
- ปริญญา** : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร)
- คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์**
- : พระครูนิวิฐศีลขันธิ์, ดร., พธ.บ., รป.ม., พธ.ด. (รัฐประศาสนศาสตร)
 - : พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, ดร., พธ.บ., ศศ.ม., รป.ด.
- วันสำเร็จการศึกษา** : ๗ มีนาคม ๒๕๕๙

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีดำรงจตุรสารำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ ๑) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนที่ใช้บริการต่อการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีดำรงจตุรสารำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ๒) เพื่อเปรียบเทียบศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่ใช้บริการต่อการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีดำรงจตุรสารำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนที่ใช้บริการเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีดำรงจตุรสารำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

ศึกษาวิจัยโดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ประชาชนที่เคยมาใช้บริการกับสถานีดำรงจตุรสารำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๓๙๘ คน ซึ่งใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการและมาตราส่วนประเมินค่า ๕ ระดับ แบบสอบถามปลายเปิด และแบบสัมภาษณ์ สถิติ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เปรียบเทียบความแตกต่างโดยการทดสอบ ค่าที (t-test) และการทดสอบ ค่าเอฟ (F-test) โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ผลการศึกษาพบว่า

๑. ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีดำรงจตุรสรำโรงใต้ อำเภอพระประแดง โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๖ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทั้งด้านทาน ด้านด้านปิยวจา ด้านอรรถจริยา และด้านสมานัตตตา พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีดำรงจตุรสรำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

๒. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีดำรงจตุรสรำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่าประชาชนมีเพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้และ ประสบการณ์ในการใช้บริการ ต่างกัน มีความคิดเห็นไม่ต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓. ผลการศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีดำรงจตุรสรำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ปัญหาในการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีดำรงจตุรสรำโรงใต้ ได้แก่ ประชาชนมีความคาดหวังการบริการที่ดีเมื่อต้องติดต่อใช้บริการของสถานีดำรง แต่ยังมีอุปสรรคด้านการบริการที่ล่าช้าของข้าราชการตำรวจ ด้านการพูดจากับผู้ใช้บริการ ประชาชนมีความต้องการให้ข้าราชการตำรวจพูดดีกับประชาชนมากกว่านี้ ให้สมกับที่ประชาชนพูดจาดี ๆ ต่อเจ้าหน้าที่ ข้าราชการตำรวจยังไม่มีกรบำเพ็ญประโยชน์ต่อประชาชนเท่าที่ควร มีเพียงข้าราชการตำรวจบางนายบำเพ็ญประโยชน์ ยังมีความเสียสละ เอื้อเฟื้อน้อย ยังไม่มีการให้ความเสมอภาคกับผู้มาใช้บริการ มีการเลือกปฏิบัติไม่เท่าเทียมและไม่เสมอภาค ระหว่างประชาชนคนธรรมดาและกับบุคคลที่มีฐานะจะพูดและให้บริการแตกต่างกัน เมื่อประชาชนไปติดต่อใช้บริการจำนวนมาก ยังล่าช้าไม่มีการจัดลำดับคิว

Thesis Title : Administration with the Four Sangahavatthudhamma of Samrong Tai Police Station Phra Pradaeng District, Samut Prakan Province

Researcher : Mrs.Suarpa Klongkrasaesin

Degree : Master of Arts (Public Administration)

Thesis Supervisory Committee :

- : Dr. Phrakhrunivitsilakhan B.A., M.A., Ph.D. (Public Administration)
- : Dr. Phrakhrusangharak Kiattisak Kittipañño B.A., M.A., D.P.A.

Date of Graduation : 7 March, 2016

Abstract

This study on “Administration with the Four Sangahavatthudhamma of Samrong Tai Police Station, Phra Pradaeng District, Samut Prakan Province” had 3 objectives : 1) to study the people’s opinions towards on administration according to Sangahavatthudhamma (bases of social solidarity) of Samrong Tai Police Station, Phra Pradaeng District, Samut Prakan Province; 2) the comparative study on the people’s opinions towards on administration according to Sangahavatthudhamma of Samrong Tai Police Station, Phra Pradaeng District, Samut Prakan Province; and 3) to study the problems, obstacles and suggestions of the people concerning on administration according to Sangahavatthudhamma of Samrong Tai Police Station, Phra Pradaeng District, Samut Prakan Province.

This study was carried out through the Mixed Methods Research consisting of quantitative, survey and qualitative research. Data collecting used the questionnaire. The sampling group used in this study consisted people 398 persons receiving the services and coming to contact with Samrong Tai Police Station, Phra Pradaeng District, Samut Prakan Province Taro Yamane’s formula was used. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test for testing the hypothesis, F-test, One Way ANOVA and Least Significant Difference: LSD to compare the differences of the mean in pair. And for qualitative research, the In-Depth Interview with key informants was selected to use in this study, the analyzed data used content and context analysis techniques.

The results of research were as following :

1) The people's opinions towards the administration according to Sangahavatthudhamma of Samrong Tai Police Station, Phra Pradaeng District, Samut Prakan Province, it showed in average value at the high level ($X=3.86$). When considered into each aspect, it appeared that the following opinions: Dāna (giving), Piyavācā (kindly speech), Atthacariyā (useful conduct) and Samānattatā (even and equal treatment) showed all at high levels.

2) The result of the comparative study on the people's opinions towards the administration according to Sangahavatthudhamma of Samrong Tai Police Station, Phra Pradaeng District, Samut Prakan Province classified by Personal status, disclosed that people of different sexes, ages, educational levels, careers, incomes and experiences took no different opinion, so the hypothesis was denied.

3) The results of the study concerning the problems, obstacles and suggestions of the people's opinion's towards the administration according to Sangahavatthudhamma of Samrong Tai Police Station, Phra Pradaeng District, Samut Prakan Province, showed police service was slow and not on time, people needed be preated by the police more nicely, devotiveness in service was requested, people expected to be treated by the police more fairly and friendly.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ เรื่อง การบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีดารวจภูธร
สำโรง-ใต้ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดสมุทรปราการ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความเมตตา
อนุเคราะห์ของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย พระครูนิวิฐศีลขันธ, ดร. และ
พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา, ดร. ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ดูแลเอาใจใส่ให้การ
ช่วยเหลือในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์จนสำเร็จด้วยดีตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย พระมหา
บุญเลิศ อินทปัญญา รศ., ดร.พิเชฐ ทังโต, น.อ.ดร.นภัทร แก้วนาค, พระครูนิวิฐศีลขันธ, ดร.และ
พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา, ดร. ที่กรุณาให้คำแนะนำ ปรับปรุงเพื่อความถูกต้องและ
สมบูรณ์ของงานวิจัยยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ พระครูสิริศิริรักษ์, ดร., พระปลัดสมบัติ ฐิติญาโณ, ดร., ดร.
อัครเดช พรหมกลีบ, ดร.ศิริโรจน์ นามเสนา และ พ.ต.ท.ดำรงค์ มาดี ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจเครื่องมือเพื่อการวิจัย ขอขอบคุณผู้แต่งเรียบเรียงตำราและเอกสารต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ใช้อ้างอิง

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ๗ ท่าน ได้แก่ พ.ต.อ.อรรถพล อนุสิทธิ์, พ.ต.ท.
ดำรงค์ มาดี, พ.ต.ต.สมัย เจริญราช, ร.ต.ท.ประสิทธิ์ชัย โพธิ์ทอง, ร.ต.ท.สมยศ โมราศรี,
ร.ต.ท.กัณฑ์พิพัฒน์ ปันแสน และ ร.ต.ท.ศักดิ์สิทธิ์ บุตรวงศ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้ข้อมูล
สำคัญประกอบการทำวิจัยเชิงคุณภาพ

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ที่ได้ให้ความเมตตา
ชี้แนะแนวทางในการศึกษาตลอดถึงการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และ
ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตทุกรูป/คน ที่มีมิตรจิตช่วยเหลือในด้านการเรียนพร้อมทั้งคำแนะนำเพิ่มเติมที่
เป็นประโยชน์ ตลอดจนให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณข้าราชการตำรวจของสถานีดารวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอลำลูกเกด
จังหวัดสมุทรปราการ และประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีดารวจภูธรสำโรงใต้ทุก ๆ ท่าน ที่ได้
ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ใด ๆ อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาเป็น
กตเวทิตาคุณแก่ บิดา-มารดา, บुरพจารย์, ญาติสนิทมิตรสหาย และครอบครัว ที่เป็นกำลังใจ
สนับสนุนในทุก ๆ เรื่อง รวมทั้งผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ร่วมกันสรรค์สร้างงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้แก่
ผู้วิจัยจนประสบผลสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

นางสุอาภา คล่องกระแสนธุ์

๗ มีนาคม ๒๕๕๙

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(๑)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(๓)
กิตติกรรมประกาศ	(๕)
สารบัญ	(๗)
สารบัญตาราง	(๙)
สารบัญแผนภาพ	(๑๒)
คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ	(๑๓)
บทที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย	๔
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๔
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๔
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๕
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๖
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๖
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
๒.๑ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร	๗
๒.๒ การบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๑๘
๒.๓ หลักสังคหวัตถุธรรม	๒๓
๒.๔ การบริหารจัดการของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้	๓๐
๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓๒
๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๔๓

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
บทที่ ๓	วิธีดำเนินการวิจัย	
๓.๑	รูปแบบการวิจัย	๔๔
๓.๒	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๔๔
๓.๓	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๔๖
๓.๔	การเก็บรวบรวมข้อมูล	๔๘
๓.๕	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๙
บทที่ ๔	ผลการวิจัย	
๔.๑	ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	๕๐
๔.๒	ผลการวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุธรรมของสถานี ตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ	๕๓
๔.๓	ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลัก สังคหวัตถุธรรมของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ	๕๘
๔.๔	ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของประชาชนต่อการบริหารงาน ตามหลักสังคหวัตถุธรรมของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภ พระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ	๖๔
๔.๕	ผลการสัมภาษณ์ การบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุธรรมของสถานี ตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ	๖๖
๔.๖	สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๗๒
บทที่ ๕	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
๕.๑	สรุปผลการวิจัย	๗๗
๕.๒	อภิปรายผลการวิจัย	๘๐
๕.๓	ข้อเสนอแนะ	๘๔

สารบัญ (ต่อ)

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

ประวัติผู้วิจัย

หน้า

๘๕

๙๑

๑๓๔

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๒.๑ ตารางสรุปความหมายเกี่ยวกับการบริหารจัดการ	๑๑
๒.๒ ตารางสรุปแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ	๑๗
๒.๓ ตารางสรุปการบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๒๒
๒.๔ ตารางสรุปหลักสังคหัตถุธรรม	๒๘
๒.๕ ตารางข้อมูลแสดงจำนวนสถิติประชากรแยกชายพื้นที่	๓๑
๒.๖ ตารางสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร	๓๕
๒.๗ ตารางสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของตำรวจ	๓๘
๒.๘ ตารางสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสังคหัตถุธรรม	๔๒
๔.๑ แสดงจำนวนและร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	๕๑
๔.๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงาน ตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ	๕๔
๔.๓ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ “ด้านทนาย”	๕๕
๔.๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ “ด้านพิชิตอาชญา”	๕๖
๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ “ด้านอรรถจริยา”	๕๗
๔.๖ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ “ด้านสมานัตตตา”	๕๗
๔.๗ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ	๖๐
๔.๘ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหัตถุธรรมของสถานีตำรวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามอายุ	๖๑

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
๔.๙ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสัจจกตัตถธรรมของสภานีตารวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอพระ-ประแดง จัหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามวุฒิการศึกษา	๖๒
๔.๑๐ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสัจจกตัตถธรรมของสภานีตารวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จัหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามอาชีพ	๖๓
๔.๑๑ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการการบริหารงานตามหลักสัจจกตัตถธรรมของสภานีตารวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอพระ-ประแดง จัหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามประสบการณ์ในการใช้บริการของสภานีตารวจ	๖๔
๔.๑๒ สรุปลรวมการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสัจจกตัตถธรรมของสภานีตารวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอพระประแดง จัหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	๖๕
๔.๑๓ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานตามหลักสัจจกตัตถธรรมของสภานีตารวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอพระ-ประแดง จัหวัดสมุทรปราการ “ด้านทาน”	๖๖
๔.๑๔ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานตามหลักสัจจกตัตถธรรมของสภานีตารวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอพระ-ประแดง จัหวัดสมุทรปราการ “ด้านปิยาจา”	๖๖
๔.๑๕ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานตามหลักสัจจกตัตถธรรมของสภานีตารวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอพระ-ประแดง จัหวัดสมุทรปราการ “ด้านอตัลจรียา”	๖๗
๔.๑๖ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานตามหลักสัจจกตัตถธรรมของสภานีตารวจภูธรสำโรงใต้ อำเภอพระ-ประแดง จัหวัดสมุทรปราการ “ด้านสมานัตตดา”	๖๗

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
๒.๑ โครงสร้างผู้บริหารและสายการบังคับบัญชาสถานีดำรวจภูธรสำโรงใต้	๓๒
๒.๒ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๔๓
๔.๑ สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๗๔

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

๑. คำย่อชื่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

อักษรย่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ใช้อ้างอิงจากพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พุทธศักราช ๒๕๓๙ การอ้างอิงใช้ระบบระบุ เล่ม ข้อ หน้า หลังคำย่อชื่อคัมภีร์ ดังตัวอย่างเช่น ขุ.ธ. (ไทย) ๒๕/๘/๒๐. หมายถึง ขุททกนิกาย ธรรมบท พระไตรปิฎก เล่มที่ ๒๕ ข้อที่ ๘ หน้า ๒๐ เรียงตามคัมภีร์ ดังนี้

พระสุตตันตปิฎก

ที.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
ที.สี.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	สีลขันธวรรค	(ภาษาไทย)
อง.ทุก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ทุกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ติก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	ติกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.จตุกก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	จตุกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.สตุตก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังคุตตรนิกาย	สัตตกนิบาต	(ภาษาไทย)
ขุ.ธ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ธรรมบท	(ภาษาไทย)

๒. การระบุเลขหมายพระไตรปิฎก

ในงานวิจัยฉบับนี้ ใช้พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นหลักการอ้างอิง พระไตรปิฎกใช้ระบบระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า เช่น ขุ.อิติ. (ไทย) ๒๕/๓๒๑-๓๒๒/๗๒ หมายความว่า การอ้างอิงนั้นระบุถึง สุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย อิติวุตตกะ ฉบับภาษาไทย พระไตรปิฎกเล่มที่ ๒๕ ข้อที่ ๓๒๑-๓๒๒ หน้าที่ ๗๒ เป็นต้น